

Allmän studieplan för utbildning på forskarnivå i ämnesdidaktik med inriktning mot de humanistiska ämnena och de samhällsvetenskapliga ämnena didaktik

Teaching and learning with Specialisation in Humanities and Social Sciences Education

1. Beslut

Denna allmänna studieplan för utbildning på forskarnivå i ämnesdidaktik med inriktning mot de humanistiska ämnena och de samhällsvetenskapliga ämnena didaktik är fastställd av Humanistiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet 2019-03-13 och senast reviderad 2025-09-09.

Den allmänna studieplanen gäller fr.o.m. 2025-09-09.

2. Ämnesbeskrivning

Inom ämnesdidaktik studeras undervisningens, lärandets och utbildningens innehåll, villkor, processer samt resultat i förhållande till ett specifikt kunskapsinnehåll.

Ämnesdidaktik med inriktning mot humanistiska ämnen såsom historia, filosofi och religion, och mot samhällsvetenskapliga ämnen såsom geografi, samhällskunskap och psykologi, innefattar forskning om lärande, undervisning och kunskapsbildning i skolan och i andra formella och informella sammanhang där undervisning och lärande sker i humanistiska och samhällsvetenskapliga ämnen.

3. Utbildningens mål

Utbildning på forskarnivå i ämnesdidaktik kan avslutas med licentiat- eller doktorsexamen.

En doktorand i ämnesdidaktik kan avlägga licentiatexamen som en etapp i sin utbildning på forskarnivå. Licentiatexamen är inte obligatorisk för doktorsexamen.

3.1 Doktorsexamen

Doktorsexamen uppnås efter att doktoranden fullgjort en utbildning om 240 högskolepoäng inom ett ämne för utbildning på forskarnivå.

Kunskap och förståelse

För doktorsexamen ska doktoranden:

- visa brett kunnande inom och en systematisk förståelse av forskningsområdet samt djup och aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av forskningsområdet, och
- visa förtrogenhet med vetenskaplig metodik i allmänhet och med det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.

Färdighet och förmåga

För doktorsexamen ska doktoranden:

- visa förmåga till vetenskaplig analys och syntes samt till självständig kritisk granskning och

- bedömning av nya och komplexa företeelser, frågeställningar och situationer,
- visa förmåga att kritiskt, självständigt, kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar samt att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och att granska och värdera sådant arbete,
 - med en avhandling visa sin förmåga att genom egen forskning väsentligt bidra till kunskapsutvecklingen,
 - visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med auktoritet presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt,
 - visa förmåga att identifiera behov av ytterligare kunskap, och
 - visa förutsättningar för att såväl inom forskning och utbildning som i andra kvalificerade professionella sammanhang bidra till samhällets utveckling och stödja andras lärande.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För doktorsexamen ska doktoranden:

- visa intellektuell självständighet och vetenskaplig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar, och
- visa fördjupad insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används.

Vetenskaplig avhandling (doktorsavhandling)

För doktorsexamen ska doktoranden ha fått en vetenskaplig avhandling (doktorsavhandling) om minst 120 högskolepoäng godkänd.

Övrigt

I ämnet ämnesdidaktik med inriktningar krävs en avhandling om 150 högskolepoäng.

3.2 Licentiatexamen

Licentiatexamen uppnås antingen efter att doktoranden fullgjort en utbildning om minst 120 högskolepoäng inom ett ämne för utbildning på forskarnivå, eller efter att doktoranden fullgjort en del om minst 120 högskolepoäng av en utbildning som ska avslutas med doktorsexamen, om högskolan beslutar att en sådan licentiatexamen kan ges vid högskolan.

Kunskap och förståelse

För licentiatexamen ska doktoranden:

- visa kunskap och förståelse inom forskningsområdet, inbegripet aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av detta samt fördjupad kunskap i vetenskaplig metodik i allmänhet och det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.

Färdighet och förmåga

Områdesnämnden för humanvetenskap

För licentiatexamen ska doktoranden:

- visa förmåga att kritiskt, självständigt och kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar, att planera och med adekvata metoder genomföra ett begränsat forskningsarbete och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och därigenom bidra till kunskapsutvecklingen samt att utvärdera detta arbete,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt klart presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med
- vetenskapssamhället och samhället i övrigt, och
- visa sådan färdighet som fordras för att självständigt delta i forsknings- och
- utvecklingsarbete och för att självständigt arbeta i annan kvalificerad verksamhet.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För licentiatexamen ska doktoranden:

- visa förmåga att göra forskningsetiska bedömningar i sin egen forskning
- visa insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att ta ansvar för sin kunskapsutveckling.

Vetenskaplig uppsats

För licentiatexamen ska doktoranden ha fått en vetenskaplig uppsats om minst 60 högskolepoäng godkänd.

Övrigt

I ämnet ämnesdidaktik med inriktningar krävs en uppsats om 75 högskolepoäng.

4. Behörighet och förkunskapskrav

4.1 Grundläggande behörighet

Grundläggande behörighet till utbildning på forskarnivå har den som har:

1. avlagt en examen på avancerad nivå,
2. fullgjort kursfordringar om minst 240 högskolepoäng, varav minst 60 högskolepoäng på avancerad nivå, eller
3. på något annat sätt inom eller utom landet förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper.

Högskolan får för en enskild sökande medge undantag från kravet på grundläggande behörighet, om det finns särskilda skäl (7 kap, 39§ högskoleförordningen). Beslut om undantag fattas av dekanus på delegation efter anhållan från institutionsstyrelsen.

4.2 Särskild behörighet

För särskild behörighet för tillträde till utbildning på forskarnivå i ämnesdidaktik krävs följande:

För ämnesdidaktik med inriktning mot de humanistiska ämnenas och de samhällsvetenskapliga ämnenas didaktik krävs att den sökande med godkänt resultat genomgått kurser på avancerad nivå om minst 30 högskolepoäng inom den ämnesinriktning som utbildningen avser. Utöver detta krävs minst 30 högskolepoäng på avancerad nivå i ämnesdidaktik eller liknande relevant huvudområde, varav minst 15 hp utgörs av examensarbete eller att den sökande har en lärarexamen med relevant inriktning, inklusive ett examensarbete på avancerad nivå.

Behörighetskraven kan uppfyllas även av den som inom eller utom landet förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper. Eventuell motsvarandebedömning av behörigheten görs av institutionens forskningsberedning och beslut fattas av institutionsstyrelsen.

För särskild behörighet krävs därutöver att den sökande behärskar svenska, norska, danska eller engelska. I tillägg förväntas den sökande behärska för forskningsämnet relevanta språk till den nivå som bedöms nödvändig för att projektet ska kunna genomföras.

5. Utlysning och antagningsförfarande

Lediga platser i utbildning på forskarnivå i ämnesdidaktik kan annonseras två gånger årligen på Stockholms universitets webb, med sista ansökningsdag 15 april respektive 15 oktober.

Forskningsberedningen vid Institutionen för ämnesdidaktik bereder i regel ansökningarna och gör urval. Beslut om antagning av sökande till utbildning på forskarnivå i ämnesdidaktik fattas av institutionsstyrelsen vid Institutionen för ämnesdidaktik. Institutionsstyrelsen kan inte vidaredelegera beslut om antagning. Institutionsstyrelsen får till utbildning på forskarnivå endast anta sökande som anställs som doktorand.

Beslut om antagning till utbildning på forskarnivå med annan finansiering än doktorandanställning eller antagning till utbildning på forskarnivå som avslutas med licentiatexamen fattas av dekanus på delegation.

Undantag för utlysningsskravet kan medges för sökande som ska genomföra utbildningen inom ramen för anställning hos extern arbetsgivare.

En doktorand som tidigare har varit antagen till utbildning på forskarnivå med licentiatexamen som slutmål och önskar fortsätta studierna till doktorsexamen måste ansöka om plats vid ordinarie utlysningstillfälle. Antagning görs i förekommande fall för studier under den tid som återstår fram till doktorsexamen.

5.1 Bedömningsgrunder och urvalskriterier

Grunden för urval bland sökande som kan antas till utbildning på forskarnivå i ämnesdidaktik är graden av förmåga att tillgodogöra sig sådan utbildning. Vid urvalet tillämpas följande

fakultetsgemensamma bedömningskriterier (urvalskriterier):

- Tidigare utbildning i allmänhet. Bedömning sker med hänsyn till såväl djup som bredd i tidigare utbildning.
- Tidigare vetenskaplig produktion. På basis av examensarbeten från grund- och avancerad nivå samt i förekommande fall annan skriftlig vetenskaplig produktion bedöms den sökandes förmåga att tillgodogöra sig utbildningen. Vid bedömningen beaktas också tidsaspekten, det vill säga i vilken utsträckning den sökande har visat förmåga att utföra sina tidigare vetenskapliga uppgifter inom givna tidsramar. Dessutom görs, utifrån en jämförelse av de vetenskapliga alstren, en bedömning av den sökandes vetenskapliga utveckling. Den vetenskapliga produktionen bedöms med avseende på kritisk förmåga, analytisk förmåga, självständighet och kreativitet.
- Forskningsplan. I samband med ansökan skall sökanden kort redogöra för sitt tänkta forskningsområde. Redogörelsen skall innehålla problemformulering/ar och en skiss över genomförandet av forskningsarbetet. Planen bedöms med avseende på relevans, originalitet, genomförbarhet inom given tidsram (d.v.s. under en period motsvarande fyra års utbildning på heltid).
- Tillgänglig handledarkompetens.
- Samarbetsförmåga. Den sökandes förmåga till samarbete bedöms utifrån t.ex. referenser, intyg eller intervjuer.

Antagningsprocessen regleras i *Antagningsordning för forskarutbildning* vid Institutionen för ämnesdidaktik.

6. Utbildningens innehåll och uppläggning

Utbildning på forskarnivå i ämnesdidaktik ges med följande inriktningar:

1. De humanistiska ämnenas didaktik
2. De samhällsvetenskapliga ämnenas didaktik

Utbildning som leder till doktorsexamen omfattar fyra års heltidsstudier, motsvarande 240 högskolepoäng; för licentiatexamen två års heltidsstudier motsvarande 120 högskolepoäng. Utbildning på forskarnivå i ämnesdidaktik består för doktorsexamen dels av en kursdel om 90 högskolepoäng, dels av en avhandlingsdel om 150 högskolepoäng, motsvarande tre respektive fem terminers heltidsstudier. För licentiatexamen består utbildningen dels av en kursdel om 45 högskolepoäng, dels av en uppsatsdel om 75 högskolepoäng, motsvarande en och en halv respektive två och en halv terminers heltidsstudier.

Utbildningen planläggs så att studierna kräver fyra läsår för doktorsexamen och två läsår för licentiatexamen för doktorander som på heltid ägnar sig åt egen utbildning på forskarnivå. Därvid förutsätts att doktoranden dels ägnar sig helt åt studierna, dels nyttjar undervisning och handledning effektivt. Om en doktorand begär det, får anställningen avse studier på deltid, dock lägst 50 procent av heltid, det vill säga för doktorsexamen åtta år, för licentiatexamen fyra år. För deltidsdoktorand

förlängs alltså studietiden i proportion till den minskade studieaktiviteten.

En doktorandanställning kan förlängas genom att doktorand parallellt med studierna åtar sig institutionstjänstgöring. Sådan tjänstgöring får uppgå till maximalt 20% av heltid och kan därmed maximalt förlänga anställningstiden med ett respektive ett halvt år.

Samtliga doktorander som antas till utbildning på forskarnivå ska följa föreliggande allmänna studieplan. Eventuella samarbeten i form av *cotutelle*, enskild doktorands deltagande i forskarskola eller externfinansierade projekt kan endast påverka de individuella skillnaderna i utbildningen som dokumenteras i den individuella studieplanen.

Detaljer i studiernas uppläggning bestäms under punkt 6.3 samt i den individuella studieplanen.

6.1 Individuell studieplan

Individuella studieplaner ska upprättas för samtliga aktiva doktorander i ämnesdidaktik. Den individuella studieplanen innehåller högskolans och doktorandens åtaganden, en finansieringsplan och en tidsplan för doktorandens utbildning. Vid nyantagning beslutas planen av institutionsstyrelsen vid Institutionen för ämnesdidaktik efter samråd med doktoranden och handledare och fastställs av prefekten.

Den individuella studieplanen följs upp minst en gång per år efter samråd med doktoranden och handledare och ändras av högskolan i den utsträckning det behövs. Planen fastställs av prefekten efter beredning av studierektor för utbildning på forskarnivå.

För detaljer beträffande upprättande, hantering och uppföljning av de individuella studieplanerna hänvisas till 6 kap. 29 och 30 §§ i högskoleförordningen, *Regler för utbildning och examination på forskarnivå* samt Humanvetenskapliga områdets anvisningar och Humanistiska fakultetens regler.

6.2Handledning och andra resurser

Minst två handledare ska utses för varje doktorand vid utbildningens början och en av dessa ska utses till huvudhandledare. En av handledarna ska vara anställd vid Institutionen för ämnesdidaktik vid Stockholms universitet. Samtliga handledare ska inneha doktorsexamen och minst en av dem ska i normalfallet inneha lägst docentkompetens. Handledare utses enligt institutionens delegationsordning. Minst en av handledarna för en doktorand ska ha genomgått handledarutbildning eller av områdesnämnden bedömts ha motsvarande kompetens.

Handledare och doktorand ska årligen stämma av vad som åstadkommits i relation till den individuella studieplanen, samt upprätta en detaljerad plan för det kommande årets studier. Huvudhandledaren ska se till att avgränsningen av avhandlingsämnet sker på sådant sätt att studierna kan slutföras inom den uppställda normalstudietiden.

Institutionsstyrelsen vid Institutionen för ämnesdidaktik har beslutat att i genomsnitt 100 klocktimmar per år och doktorand ska avsättas för handledning. Av dessa bör 30–40 timmar vara kontaktid. Omfattningen av handledningen kan variera beroende på var i utbildningen doktoranden befinner sig. Såväl den tidsmässiga som den innehållsliga fördelningen mellan handledarna ska anges i den

individuella studieplanen. I denna bör också antalet handledningsträffar per termin anges.

Doktoranden ska bedriva sina studier med den aktivitetsgrad som fastställts i den individuella studieplanen och ta kontakt med sina handledare eller studierektor för utbildning på forskarnivå vid eventuella problem.

En doktorand som begär det ska få byta handledare. Anhållan om byte av handledare ska ställas till institutionsstyrelsen vid Institutionen för ämnesdidaktik. Rutiner för handledarbyte finns i institutionens aktuella bestämmelser och rutiner.

Doktoranden har rätt till handledning under utbildningen så länge inte rektor med stöd av högskoleförordningens 6 kap. 30 § beslutar något annat.

Om en doktorand i väsentlig utsträckning åsidosätter sina åtaganden enligt den individuella studieplanen, ska rektor besluta att doktoranden inte längre ska ha rätt till handledning och andra resurser för utbildningen. Innan ett sådant beslut fattas ska doktoranden och hans eller hennes handledare ges möjlighet att yttra sig. Prövningen ska göras på grundval av deras redogörelser och annan tillgänglig utredning. Vid bedömningen ska det vägas in om högskolan har fullgjort sina egna åtaganden enligt den individuella studieplanen. Beslutet ska vara skriftligt och motiverat.

Om resurserna för utbildningen dragits in enligt 6 kap. 30 § i högskoleförordningen kan doktoranden efter ansökan hos rektor få tillbaka sin rätt till handledning och andra resurser. Doktoranden måste då visa upp ett tillkommande studieresultat av beaktansvärd kvalitet och omfattning eller på något annat sätt göra sannolikt att han eller hon kan fullgöra sina återstående åtaganden enligt den individuella studieplanen.

Beslut om indragning av resurser liksom beslut att avslå begäran om att återfå resurser enligt 6 kap. 30 och 31 §§ i högskoleförordningen kan överklagas till Överklagandenämnden för högskolan.

För ytterligare information hänvisas till *Regler för utbildning och examination på forskarnivå*, *Anvisningar för individuell studieplan vid det Humanvetenskapliga området* samt *Handläggningsordning för indragning av doktorands rätt till handledning och andra resurser*.

6.3 Kurser och examination

Kursdelen omfattar för doktorsexamen 90 högskolepoäng och ska vara så utformad att delar av målen för utbildningen enligt punkt 3.1 ovan uppfylls. För licentiatexamen omfattar kursdelen 45 högskolepoäng och ska vara så utformad att delar av målen för utbildningen enligt punkt 3.2 ovan uppfylls. Kurser väljs i samråd med huvudhandledaren. Kurserna och examinationsformerna ska förtecknas i den individuella studieplanen. Kursvärderingar görs, sammanställs, återkopplas och tillgängliggörs i enlighet med gällande regelverk.

Examinator på kunskapsprov inom utbildning på forskarnivå i ämnesdidaktik ska vara en av institutionsstyrelsen särskilt utsedd lärare. Kunskapsprov bedöms med något av betygen Godkänd eller Underkänd.

Kursdelen består dels av obligatoriska kurser, dels av övriga kurser.

Obligatoriska kurser för doktorsexamen, 30 hp och för licenciatexamen, 22,5 hp:

De obligatoriska kurserna behandlar följande kärnområden:

- Ämnesdidaktiska teorier och forskningstraditioner
- Ämnesdidaktiska metoder och forskningsetik
- Vetenskaps- och kunskapsteori

De obligatoriska kurserna ges i regel vid Institutionen för ämnesdidaktik, men kan läsas vid samarbetsinstitution eller motsvarande, inklusive forskarskola, eller vid behov vid annan institution/annat lärosäte. Upplägget på andra kurser än institutionens kan uppvisa en viss grad av variation, men ska alltid inkludera angivna teman och områden med angiven omfattning och angivet innehåll. De obligatoriska kurserna är avsedda att läsas på ett tidigt stadium i utbildningen.

Övriga kurser för doktorsexamen, 60 hp och för för licenciatexamen, 22,5 hp:

Övriga kurser ska väljas så att doktoranden förvärvar både brett kunnande inom forskningsområdet och systematisk förståelse av detsamma samt djupa och aktuella specialistkunskaper inom de forskningssammanhang som är mest relevanta för doktorandens eget vetenskapliga arbete, och så att examensmålen uppnås. Kurserna väljs i samråd mellan doktorand och handledare. Kurs i högskolepedagogik på grundnivå ska erbjudas varje doktorand och läses inom ramen för institutionstjänstgöringen.

Beslut om kurslitteratur i de olika kurserna fattas av biträdande prefekt med ansvar för forskarutbildningen på delegation av forskningsberedningen. Den exakta utformningen av kursblocket regleras i samråd med handledaren och fastställs i doktorandens individuella studieplan. Kursernas namn anges i den individuella studieplanen.

6.3.1 Tillgodoräknande av tidigare utbildning

Beslut om huruvida en tidigare utbildning, kunskaper och färdigheter som har förvärvats i yrkesverksamhet samt utbildning på forskarnivå vid annat lärosäte ska kunna tillgodoräknas fattas av studierektor för utbildning på forskarnivå vid Institutionen för ämnesdidaktik efter anhållan av doktorand. Ansökan görs på särskild blankett som lämnas till studierektor. Ansökan ska göras under doktorandens första utbildningstermin. Högst 30 hp från tidigare studier på avancerad nivå får tillgodoräknas. Dessa poäng får inte ingå i behörighetskraven som var gällande vid antagningen. Vid beslut om tillgodoräknande av tidigare utbildning förkortas den finansierade tiden av utbildningen motsvarande en vecka per 1,5 tillgodoräknade högskolepoäng vid studier på helfart.

6.3.2 Övriga obligatoriska moment

Under utbildningen ska doktoranden regelbundet delta i relevanta delar av institutionens seminarieverksamhet och själv vid minst tre tillfällen, där avhandlingsarbetet bedöms ha uppnått en

nivå av 10, 50 respektive 90 procent, presentera sitt pågående forskningsarbete, där en extern opponent granskar på 50- respektive 90-procentsnivån. Den studerande ska även aktivt delta i de seminarier som tar upp aktuella forskningsresultat till diskussion. Seminarierna är en central arena för träning av förmågan till självständig kritisk granskning och bedömning, förmågan till muntlig presentation och diskussion av forskning och forskningsresultat samt förmågan att göra forskningsetiska bedömningar. Seminarierna fungerar även som en resurs för att bredda kunskaper inom och förvärva systematisk förståelse av det forskningssammanhang där doktoranden är verksam. Den studerande ska tillvarata de tillfällen som ges att bevista gästföreläsningar både inom det egna ämnet och inom angränsande ämnen.

Se vidare institutionens aktuella bestämmelser och rutiner.

6.4 Doktorsavhandling och disputation

För doktorsexamen krävs en godkänd doktorsavhandling motsvarande 150 högskolepoäng. Ämne för doktorsavhandling väljs i samråd med handledarna tidigt under studierna. En utgångspunkt vid samråd är den forskningsplan som doktoranden bifogade i ansökan till utbildning på forskarnivå.

Avhandlingen ska visa doktorandens förmåga att på ett vetenskapligt tillfredsställande sätt självständigt – inom eller utom ramen för ett lagarbete – lösa den valda forskningsuppgiften så att delar av målen enligt punkt 3.1 ovan uppfylls.

Avhandlingen ska utformas antingen som ett enhetligt, sammanhängande vetenskapligt verk (monografiavhandling) eller som en sammanläggning av vetenskapliga artiklar som doktoranden har författat ensam eller gemensamt med andra, samt med en inledande och avslutande ensamförfattad kapp (sammanläggningsavhandling).

Om undersökningen utförs inom ramen för ett lagarbete ska doktorandens insatser tydligt kunna särskiljas.

Undersökningen och de vunna resultaten ska presenteras i en framställning som kvalitetsmässigt ska ligga på en sådan nivå att avhandlingen (inklusive kapitlen i sammanläggningsavhandlingen) bedöms uppfylla rimligt ställda krav för att antas i en vetenskaplig serie eller tidskrift av god kvalitet.

En doktorsavhandling i ämnesdidaktik ska granskas före disputation (se institutionens Tillämpningsföreskrifter för utbildning på forskarnivå).

I övrigt gäller följande krav:

- att avhandlingen är ett resultat av ett självständigt forskningsarbete som väsentligt bidrar till kunskapsutvecklingen,
- att syfte, problemställning och vetenskaplig metod tydligt redovisas och motiveras,
- att forskningsläget presenteras så att tidigare genomförd forskning klart skiljs från doktorandens egna, i avhandlingen redovisade, bidrag till forskningen,

- att metoderna tillämpas på ett korrekt och fruktbart sätt,
- att materialet presenteras och att det anges och motiveras på vilket sätt materialet redovisats och avgränsats,
- att den vetenskapliga noggrannheten vad avser noter, käll- och litteraturförteckning, eventuella tabeller och diagram med mera är god,
- att avhandlingen disponeras på ett logiskt sätt och att dispositionen är konsekvent genomförd,
- att avhandlingen är begriplig ur språklig synpunkt, samt
- att resultaten sammanfattas, blir föremål för reflektion och sätts i relation till den vetenskapliga kunskapsutvecklingen i nationellt och internationellt sammanhang.

Kriterier för sammanläggningsavhandling

Avhandlingen ska bestå av minst tre artiklar (3-5 artiklar ingår i normalfallet).

Av artiklarna som ingår i avhandlingen ska två artiklar i normalfallet vara antagna för publicering i refereegranskade vetenskapliga publikationer. Eventuella ej refereegranskade artiklar ska vara av sådan kvalitet att de av granskaren vid slutseminariet bedöms vara redo för refereegranskning.

Minst två av artiklarna bör ha doktoranden som ensam författare eller huvudförfattare, och maximalt en av artiklarna kan ha en annan huvudförfattare än doktoranden.

Avhandlingen ska motsvara de krav på självständighet som ställs upp i högskoleförordningen för en doktorsexamen. I avhandlingens sammanbindande del, kappan, ska det tydligt redovisas vad som är doktorandens eget bidrag och, i förekommande fall, vad som är andra författares bidrag.

I de fall avhandlingen delvis består av en tidigare godkänd licentiatuppsats i sin helhet, ska doktorsavhandlingen i tillägg innehålla minst två artiklar (varav en artikel i normalfallet bör vara antagen för publicering i refereegranskad vetenskaplig publikation), samt en sammanbindande kappan som också redogör för licentiatuppsatsens bidrag till helheten.

Ingående publicerade artiklar får inte ändras i sammanläggningsavhandlingen (med undantag av eventuella errata). Samtliga tillägg, problematiseringar samt samlad slutsatsdiskussion ska ingå i kappan.

Språk

En avhandling i ämnesdidaktik ska skrivas på svenska, danska, norska eller engelska. I en sammanläggningsavhandling kan såväl de ingående artiklarna som kappan skrivas på svenska eller engelska. I undantagsfall kan avhandlingstext skrivas på annat språk, t.ex. i samband med *cotutelle*.

Avhandling skriven på svenska, danska eller norska ska innehålla sammanfattning på engelska, och på svenska om avhandlingen är skriven på engelska. I de fall kappan och/eller någon av artiklarna i en sammanläggningsavhandling skrivs på svenska ska sammanfattningen skrivas på engelska och på svenska om kappan och/eller någon av artiklarna skrivs på engelska.

Områdesnämnden för humanvetenskap

Sammanfattningen ska vara så utförlig att en läsare utan kunskaper i avhandlingsspråket ska få en klar uppfattning om avhandlingens syfte och huvudsakliga innehåll, den vetenskapliga metod som använts och de resultat som nåtts. Hänvisningar ska göras till avhandlingens olika kapitel. Doktorandens huvudhandledare ansvarar för att sammanfattningen får föreskrivet innehåll. Bedömning av sammanfattningen ska vid betygssättningen ingå i bedömningen av hela avhandlingen.

Till varje doktorsavhandling ska fogas ett kortfattat engelskspråkigt referat (abstract). Referatet ska:

- ange avhandlingens titel, författaren samt universitet och institution,
- återge innehållet i avhandlingen enligt dispositionen: problem, metoder och resultat,
- förses med nyckelord och andra uppgifter av betydelse för litteratursökning i automatiserade informationssystem.

Disputation

För doktorsexamen krävs en godkänd avhandling försvarad vid en offentlig muntlig disputation i dialog med en opponent som utses särskilt för varje avhandling. Disputationen ska ske på svenska, danska, norska eller engelska och följa de riktlinjer som gäller vid Humanistiska fakulteten. Minst en person i betygsnämnden ska vara verksam vid ett annat lärosäte.

Doktorsavhandling bedöms med något av betygen Godkänd och Underkänd av en betygsnämnd som utses särskilt för varje avhandling. Vid betygssättningen tas hänsyn till såväl avhandlingens innehåll som det offentliga försvaret.

6.5 Licentiatuppsats och licentiatseminarium

För licentiatexamen krävs en godkänd licentiatuppsats motsvarande 75 högskolepoäng. Ämne för uppsatsen väljs i samråd med handledarna tidigt under studierna. En utgångspunkt vid samrådet är den forskningsplan som doktoranden bifogade i samband med ansökan till utbildning på forskarnivå.

Uppsatsen ska visa doktorandens förmåga att på ett vetenskapligt tillfredsställande sätt självständigt – inom eller utom ramen för ett lagarbete – lösa den valda forskningsuppgiften så att delar av målen enligt punkt 3.2 ovan uppfylls.

Uppsatsen ska utformas antingen som ett enhetligt sammanhängande vetenskapligt verk (monografi) eller som en sammanläggning av vetenskapliga artiklar som doktoranden har författat ensam eller gemensamt med annan person samt med en inledande och avslutande kapp av dessa (sammanläggningsuppsats).

Om undersökningen utförs inom ramen för ett lagarbete ska doktorandens insatser tydligt klart kunna särskiljas.

Undersökningen och de vunna resultaten ska presenteras i en framställning som kvalitetsmässigt ska ligga på en sådan nivå att uppsatsen bedöms uppfylla rimligt ställda krav för att antas i en vetenskaplig serie eller tidskrift av god kvalitet.

I övrigt gäller följande krav:

Områdesnämnden för humanvetenskap

- att uppsatsen är ett resultat av ett självständigt forskningsarbete som väsentligt bidrar till kunskapsutvecklingen,
- att syfte, problemställning och vetenskaplig metod tydligt redovisas och motiveras,
- att forskningsläget presenteras så att tidigare genomförd forskning klart skiljs från doktorandens eget, i uppsatsen redovisade, bidrag till forskningen,
- att metoden tillämpas på ett korrekt och fruktbart sätt,
- att materialet presenteras och att det anges och motiveras sätt på vilket sätt materialet redovisats och avgränsats,
- att den vetenskapliga noggrannheten vad avser noter, käll- och litteraturförteckning, eventuella tabeller och diagram med mera är god,
- att uppsatsen disponeras på ett logiskt sätt och att dispositionen är konsekvent genomförd, att uppsatsen är begriplig ur språklig synpunkt, samt
- att resultaten sammanfattas, blir föremål för reflektion, och sätts i relation till den vetenskapliga kunskapsutvecklingen i nationellt och internationellt sammanhang.

För doktorander som inte klart deklarerat en avsikt att begränsa sina studier inom utbildning på forskarnivå till licentiatexamen ska ämnet väljas så att uppsatsen kan utvidgas till en doktorsavhandling.

Kriterier för sammanläggningsuppsats

Uppsatsen ska bestå av minst två artiklar, varav en artikel ska vara antagen för publicering i en refereegranskad vetenskaplig publikation. Eventuella ej refereegranskade artiklar ska vara av sådan kvalitet att de av granskaren vid slutseminariet bedöms vara redo för refereegranskning. Minst en av artiklarna bör ha doktoranden som ensam författare eller huvudförfattare.

En sammanläggningsuppsats ska motsvara de krav på självständighet som ställs i högskoleförordningen för en licentiatexamen. I sammanläggningsuppsatsens sammanbindande del, kappan, ska det tydligt redovisas vad som är doktorandens eget bidrag och, i förekommande fall, vad som är andra författares bidrag.

Ingående publicerade artiklar får inte ändras i sammanläggningsuppsatsen (med undantag av eventuella errata). Samtliga tillägg, problematiseringar samt samlad slutsatsdiskussion ska ingå i kappan.

Språk

Uppsats inom utbildning på forskarnivå i ämnesdidaktik ska skrivas på svenska, danska, norska eller engelska.

Uppsats som skrivits på svenska, danska eller norska ska innehålla sammanfattning på engelska, och uppsats som skrivits på engelska ska innehålla sammanfattning på svenska. I de fall uppsatsen har skrivits på annat språk än svenska eller engelska ska den innehålla sammanfattningar på såväl svenska

som engelska. Sammanfattningen ska vara så utförlig att en läsare utan kunskaper i uppsatsspråket ska få en klar uppfattning om uppsatsens syfte och huvudsakliga innehåll, den vetenskapliga metod som använts och de resultat som nåtts. Hänvisningar ska göras till uppsatsens olika kapitel.

Till varje licentiatuppsats ska fogas ett kortfattat engelskspråkigt referat (abstract). Referatet ska:

- ange uppsatsens titel, det språk uppsatsen är skriven på, författaren/författarna samt universitet och institution,
- återge innehållet i uppsatsen enligt dispositionen problem, metoder och resultat,
- förses med nyckelord och andra uppgifter av betydelse för litteratursökning i automatiserade informationssystem.

Licentiatseminarium

Licentiatuppsats i ämnesdidaktik ska granskas och försvaras på svenska, danska, norska eller engelska vid ett offentligt muntligt licentiatseminarium. Seminariet ska tillkännages i god tid och uppsatsen ska finnas tillgänglig vid institutionen i god tid innan seminariet. Till seminariet utses en opponent och en examinerator eller en bedömagrupp där en av ledamöterna är examinerator. Opponent ska komma från annan institution än Institutionen för ämnesdidaktik.Handledare får inte delta i betygssättningen av uppsatsen.

Se vidare institutionens aktuella bestämmelser och rutiner.

Licentiatseminariet ska följa centrala dokument som reglerar utbildning och examination på forskarnivå.

Licentiatuppsats samt doktorandens försvar vid licentiatseminariet bedöms med något av betygen Godkänd eller Underkänd.

7. Övergångsregler

Doktorander som antagits till inriktning mot de humanistiska ämnenas didaktik eller de samhällsvetenskapliga ämnenas didaktik innan den allmänna studieplanen börjat gälla, kan efter samråd med huvudhandledare och studierektor, begära att få gå över till denna studieplan. Begäran ska ställas till prefekten. Den individuella studieplanen ska då uppdateras.